



Olje- og energidepartementet

Tildelingsbrev til Norges forskningsråd for 2017



INNHold

1	Innledning.....	2
2	Mål, strategiske områder og styringsinformasjon for Norges forskningsråd	2
2.1	Mål	2
2.2	Sektorpolitiske prioriteringer fra Olje- og energidepartementet.....	2
2.3	Styringsinformasjon.....	3
3	Budsjetttildelinger og fullmakter for 2017	3
4	Oppdrag fra departementet	6
5	Krav til rapportering	6
6	Planlagte møter i 2017.....	7
7	Tildeling.....	7

1 Innledning

Det vises til Prop. 1 S (2016-2017) fra Olje- og energidepartementet og Innst. 9 S (2016-2017). Tildelingsbrevet tar utgangspunkt i disse dokumentene og gir en nærmere beskrivelse av premisser og føringer for oppgavene Norges forskningsråd skal utføre i 2017, hvilke mål som skal oppfylles og hvordan rapporteringen skal foregå.

2 Mål, strategiske områder og styringsinformasjon for Norges forskningsråd

2.1 Mål

Det vises til Kunnskapsdepartementets (KD) tildelingsbrev for 2017 som omtaler helheten i regjeringens overordnede fem forskningspolitiske mål og prioriteringer samt mål og resultatkrav (MRS-målene) som regjeringen har fastsatt for Norges forskningsråd:

1. Økt vitenskapelig kvalitet
2. Økt verdiskaping i næringslivet
3. Møte store samfunnsutfordringer
4. Et velfungerende forskningssystem
5. God rådgivning

2.2 Sektorpolitiske prioriteringer fra Olje- og energidepartementet

Prioriteringene under dette punktet danner, sammen med styringssystemet omtalt ovenfor, rammen for bruken av Olje- og energidepartementets midler i 2017.

De sektorpolitiske prioriteringene innen energi, petroleum og CO₂-håndtering er omtalt under programkategori 18.30 Forskning og næringsutvikling og programkategori 18.40 CO₂-håndtering i Prop. 1 S (2016-2017) for Olje- og energidepartementet.

Regjeringens hovedmål for satsingen på forskning, utvikling og demonstrasjon innenfor energi- og petroleumssektoren er at den skal bidra til økt verdiskaping og sikker, kostnadseffektiv og bærekraftig utnyttelse av energi- og petroleumsressursene. Innsatsen har følgende delmål:

- Sikre langsiktig kunnskaps- og teknologiutvikling
- Fremme konkurransedyktighet og økt verdiskaping i energi- og petroleumsnæringene i Norge

Viktige overordnede prioriteringer for Olje- og energidepartementets midler til energi- og petroleumsforskning i 2017 er:

- Økt langsiktig kompetanseutvikling i energi- og petroleumssektoren (*Møte store samfunnsutfordringer, Økt verdiskaping i næringslivet*).
- Reduserte negative miljø- og klimavirkninger av virksomheten (*Møte store samfunnsutfordringer*).
- Styrket norsk konkurransekraft innenfor energi- og petroleumssektoren, særlig på områder hvor norske aktører har spesielle fortrinn (*Økt verdiskaping i næringslivet*).
- Økt kunnskap som grunnlag for politikkutvikling og god forvaltning av energi- og petroleumsressursene (*Møte store samfunnsutfordringer*).
- Styrket forskningssamarbeid med land med sterk relevans for norske forsknings- og teknologimiljøer samt norsk næringsliv innenfor energi- og petroleumsområdet (*Økt verdiskaping i næringslivet, Økt vitenskapelig kvalitet*).

- Økt deltakelse fra norske aktører i internasjonal forskningsaktivitet, særlig Horisont 2020 (Økt verdiskaping i næringslivet, Økt vitenskapelig kvalitet).

Det er over angitt i parentes hvordan disse prioriteringene korresponderer med målene som er fastsatt for Norges forskningsråd.

2.3 Styringsinformasjon

Det vises til punkt 3 i KDs tildelingsbrev til Norges forskningsråd som omtaler styringsinformasjon for målene som er felles for alle departementene.

3 Budsjetttildelinger og fullmakter for 2017

For 2017 stiller departementet følgende beløp til rådighet for Norges forskningsråd:

Betegnelse	Kap/post	Kroner
<u>Petroleumssektoren:</u>	1830.50	374 000 000
PETROMAKS 2		219 000 000
DEMO 2000		122 200 000
Forskningssentre for petroleumsvirksomhet		15 300 000
MARINFORSK		6 000 000
PETROSAM 2		5 000 000
Strategisk petroleumsforskning		6 500 000
<u>Energisektoren</u>	1830.50	510 654 000
ENERGIX		317 654 000
Forskningssentre for miljøvennlig energi (FME)		185 000 000
Strategisk energiforskning		8 000 000
<u>CO₂-håndtering:</u>	1840.50	105 000 000
CLIMIT-FoU		105 000 000
Strategiske fellesfunksjoner, informasjon og internasjonalisering mv.	1830.50	9 000 000
Sum overføring til Norges forskningsråd		998 654 000

Fordelingen av midlene er i tråd med signalene gitt i Prop. 1 S (2016-2017) og Stortingets behandling av budsjettet, jf. Innst. 9 S (2016-2017). For å sikre en effektiv og god bruk av forskningsmidlene, gis Norges forskningsråd fullmakt til å omdisponere inntil 5 mill. kroner mellom programmer og virkemidler innenfor den enkelte sektor.

Tildelte midler for 2017 vil bli utbetalt i januar og august.

Overordnede budsjettføringer

Midlene over Olje- og energidepartementets budsjett skal gå til prosjekter med høy samfunnsøkonomisk nytte, vitenskapelig kvalitet og relevans, og som ellers ikke ville blitt realisert eller realisert i et mindre omfang eller over lengre tid.

Departementet forventer at de nasjonale forsknings- og utviklingsstrategiene Energi21 og OG21 legges til grunn for prioriteringen av støtte til prosjekter og aktiviteter på henholdsvis energi- og petroleumsområdet.

Norges forskningsråd skal også arbeide for en god sammenheng mellom nasjonale og internasjonale virkemidler og programmer innenfor energi- og petroleumsforskning og CO₂-håndtering. Der det er hensiktsmessig skal Norges forskningsråd se på mulighetene for samarbeid og felles utlysninger mellom energi- og petroleumsprogrammene eller andre relevante programmer.

Departementet ber Norges forskningsråd følge opp at helse, miljø og sikkerhet (HMS) er en integrert del av energi- og petroleumsforskningen.

Departementet forventer at Norges forskningsråd bidrar til et effektivt samarbeid med andre relevante virkemiddelaktører og myndighetsorganer, som Oljedirektoratet, Norges vassdrags- og energidirektorat, Enova SF, Gassnova SF og Innovasjon Norge.

Departementet forutsetter for øvrig at tildelte midler benyttes i tråd med vedtatte programplaner og styrende dokumenter.

Petroleumssektoren

Det settes av 122,2 mill. kroner til DEMO 2000, hvorav 67 mill. kroner er en videreføring av tiltakspakken for økt sysselsetting. Midlene skal bidra til fortsatt innsats for å opprettholde og styrke kompetanse, kapasitet og sysselsetting i leverandørindustrien. Satsingen skal også inkludere petroleumsrettet maritim sektor.

Midlene satt av til PETROSAM 2 skal fra 2017 administreres som en del av PETROMAKS 2.

Av midlene til petroleumsforskning skal minst 25 mill. kroner settes av til forskning rettet mot energieffektivisering og reduksjon av klimagassutslipp tilknyttet olje- og gassproduksjon på norsk sokkel.

Det settes av 15,3 mill. kroner til forskningsentre for petroleumsforskning, hvorav 10 mill. kroner skal gå til senter for økt utvinning og 5 mill. kroner til forsknings- og kompetansesenteret innenfor arktiske utfordringer. Senteret er forutsatt samfinansiert med Utenriksdepartementet, slik at den samlede budsjettrammen skal utgjøre 10 mill. kroner i 2017. Inntil 0,3 mill. kroner settes av til administrasjon av senterordningen.

Av midlene som er satt av til strategisk petroleumsforskning skal 2,5 mill. kroner gå til sjøfugl-programmet SEAPOP i regi av Norsk Polarinstitutt og Norsk institutt for naturforskning, 3 mill. kroner til The International Ocean Discovery Program (IODP) og 1 mill. kroner til strategisk satsing på matematikk, naturvitenskap og teknologi innenfor FRIPRO (Fri prosjektstøtte).

Energisektoren

Det settes av i underkant av 318 mill. kroner til ENERGIX i 2017. Økningen fra 2016 skal styrke de næringsrettede virkemidlene i programmet og gå til utvikling og testing av miljøvennlige energiteknologier.

Av midlene til strategisk energiforskning skal 6,5 mill. kroner gå til prosjektetableringsstøtte (PES-ordningen) for å sikre sterk norsk deltakelse i Horisont 2020. Det skal videre settes av 1,5 mill. kroner til forskning og undervisning ved Norsk institutt for sjørett ved Universitet i Oslo for å styrke norsk kompetanse innenfor energirett.

Olje- og energidepartementet er en sentral bruker av samfunnsvitenskapelig forskning på energiområdet. Departementet ønsker derfor dialog med Norges forskningsråd om innretningen av den samfunnsvitenskapelige prosjektporteføljen og nye utlysninger.

CO₂-håndtering

Olje- og energidepartementet er opptatt av at CO₂-håndteringsteknologier raskere når markedet og tas i bruk. Norges forskningsråd bes, i samarbeid med Gassnova, om å synliggjøre og vurdere hvordan nye og eksisterende tiltak innenfor rammen av CLIMIT-programmet kan bygge opp under dette.

Internasjonalt samarbeid og øvrige budsjettføringer

EUs forsknings- og innovasjonssatsing på energiområdet, særlig Horisont 2020, og Strategic Energy Technology Plan (SET-Plan), er svært viktig. Mobilisering og oppfølging av norske forskningsmiljøer og norsk næringsliv har høy prioritet. Norges forskningsråd spiller en nøkkelrolle, gjennom sitt ansvar som National Contact Point (NCP), deltakelse i energikomiteen i Horisont 2020 og i aktiviteter under SET-Planen. Olje- og energidepartementets forutsetter at Norges forskningsråd setter av tilstrekkelig med ressurser til EU-arbeidet. Dette omfatter også deltakelse i arbeidet med ECCSEL og ERA-NET Cofund.

Norge ble i november 2015 med i Mission Innovation som ble lansert i forbindelse med COP21 i Paris. Initiativet innebærer et omfattende og ambisiøst globalt samarbeid for å utvikle og ta i bruk energiteknologier som skal bidra til å løse verdens klimautfordringer. Olje- og energidepartementet ber om at Norges forskningsråd bistår departementet i oppfølgingen av Mission Innovation fra norsk side.

Departementet ber om at Norges forskningsråd følger opp arbeidet knyttet til andre relevante internasjonale samarbeidsarenaer, slik som Det internasjonale energibyrådet (IEA), Nordisk energiforskning og Carbon Sequestration Leadership Forum (CSLF). Videre må Norges forskningsråd følge opp samarbeidsavtalene Norge har med enkeltland, i første rekke USA og Brasil, og bidra til å styrke øvrig forskningssamarbeid med land med sterk relevans for energi- og petroleumsområdet, som Japan, Kina og India.

Det settes av 9 mill. kroner til strategiske fellesfunksjoner, informasjon og internasjonalisering mv. Dette inkluderer midler til å dekke merkostnader ved internasjonalt forsknings- og teknologisamarbeid, blant annet knyttet til aktiviteter i EU og IEA, som det ikke er naturlig å dekke gjennom forskningsprogrammene. Videre skal inntil 2,5 mill. kroner gå til drift av Energi21 og 3,5 mill. kroner til drift av OG21. Departementet legger til grunn at Norges forskningsråd bistår Energi21- og OG21-sekretariatene med administrativ støtte. Fordeling av midlene skal gjøres i samråd med departementet.

4 Oppdrag fra departementet

Norges forskningsråd bes om å utføre følgende oppdrag for Olje- og energidepartementet:

- Utarbeide et kort notat om den femte dimensjonen i EUs energiunion **innen 27. januar 2017**. Notatet vil benyttes som et innspill til regjeringens oppfølging av Stortingets anmodningsvedtak nr. 885 fra behandlingen av Meld. St. 25 (2015-2016) *Kraft til endring*.
- Utarbeide et kunnskapsgrunnlag og en anbefaling for en eventuell utlysning av nye samfunnsvitenskapelige FME-er i løpet av **første halvår 2017**.
- Bistå Olje- og energidepartementet med oppfølgingen av Stortingets anmodningsvedtak om etablering av et senter for lavutslippsteknologi for olje- og gassvirksomheten.

5 Krav til rapportering

Olje- og energidepartementet ønsker mest mulig relevant og pålitelig kunnskap om effekten av og behovene for forskning og utvikling innenfor sin sektor. Departementet ber om rapportering på følgende sektorpolitiske prioriteringer i 2017:

- Energi
- Petroleum
- CO₂-håndtering

Rapporteringen skal inneholde utkvittering av føringer og oppdrag i tildelingsbrevet. Den skal videre gi en samlet oversikt over finansieringen av forskning innenfor departementets sektor, herunder finansieringen over andre departementers budsjetter (inkludert relevante SFI/SFF og innrapporterte FoU-investeringer i SkatteFUNN). Dette omfatter også en vurdering og beskrivelse av bruken av midlene til strategisk energi- og petroleumsforskning samt strategiske fellesfunksjoner. Aktivitetsrapporteringen skal kombineres med kvalitative vurderinger, herunder overordnede redegjørelser av hvordan satsingene på energi- og petroleumsområdet over tid bidrar til målene omtalt i punkt 2. Vurderingene skal også omfatte resultater av internasjonalt forskningssamarbeid.

Olje- og energidepartementet ber i tillegg om:

- Rapportering på oppfølgingen av Energi21 og OG21 gjennom Norges forskningsråds aktiviteter og virkemidler.
- Gode eksempler på forskningsprosjekter og -resultater fra hele departementets ansvarsområde.
- Tildelingsprosent i siste års prosjektutlysninger i ENERGIX, PETROMAKS 2, DEMO 2000 og CLIMIT, både når det gjelder antall prosjekter og omsøkt beløp. Departementet ønsker også en oversikt over hvor stor andel av prosjektsøknadene vurdert til høy kvalitet (karakter 5 og høyere) som har blitt tildelt støtte.
- Rapportering på prosjekter med finansiering fra PETROMAKS 2 og DEMO 2000 med relevans for reduserte klimautslipp eller energieffektivisering.

Det vises til Kunnskapsdepartementets tildelingsbrev som etatsstyrende departement for en oversikt over øvrige rapporteringskrav og tidsfrister.

Årlig rapportering til IEA

Rapporteringen skal oversendes **innen 27. januar 2017**. Det vil bli sendt en egen bestilling i tråd med tidligere år.

6 Planlagte møter i 2017

Dato	Styringsmøte - sentrale tema	Sted
8. juni (kl. 9-12)	Årsrapport for 2016 Budsjettforslag for 2018	Norges forskningsråd
7. desember (kl. 9-12)	Foreløpig tildelingsbrev for 2018 Ev. satsingsforslag for 2019	Olje- og energidepartementet

I tillegg planlegges følgende møter mellom Olje- og energidepartementet og Norges forskningsråd i 2017:

Dato	Tema
31. mars, kl. 9-11	PETROMAKS 2
21. april, kl. 9-11	ENERGIX
27. april, kl. 9-11	DEMO 2000
12. mai, kl. 9-11	CLIMIT
24. mai, kl. 9-11	FME-ordningen
2. november, kl. 9-11	Status på energi- og petroleumsområdet (Indikatorrapporten)

Departementet vil komme nærmere tilbake til dagsorden for møtene på et senere tidspunkt. Øvrige møter avtales etter behov.

7 Tildeling

Under henvisning til ovennevnte og Reglement for statlig økonomistyring § 7 vil Olje- og energidepartementet med dette meddele at Norges forskningsråd for 2017 tildeles og gis adgang til å disponere de bevilgningene som er beskrevet i dette brevet, jf. Stortingets vedtak av 14. desember 2016.